

Det Sydslesvigske Samråd

21. september 2018

Sekretariatet

Samrådsmødet mandag den 1. oktober 2018
Bilag til dagsordenspunkt 8 –
Styrket indsats for sprogundervisning for voksne / forældre

Indstilling: Til orientering

Til samrådets møde 1. oktober 2018:

Overblik vedr. danskkurser i mindretallet

Dette notat har til formål at give aktuelt overblik over dansk kursus aktiviteter i regi af mindretallet og med overvejelser om, hvilke mulige tiltag kan fremme interessen for danskkurser.

1. Generelt om antal kurser

Med det nuværende udbud er der i princippet mange muligheder for at finde det rette i forhold til ens eget behov: det omfatter f.eks. tematiserede kurser som "Dansk, hen over spisebordet", familiesprogkurser for forældre med barn/børn med undervisning og samvær over weekenden, intensive kurser samt statsanerkendte "Bildungsurlaub" kurser på alle niveauer.

Samlet antal kurser i 2017/2018 udbudt var: 189

Samlet antal kurser i 2016/2017 udbudt var: 236

Samlede antal kursister 2017/2018: 1919

Samlede antal kursister 2016/2017: 2397

2. Udbydere i mindretallet og indbyrdes koordinering

Både Skoleforeningen (børnehaver, skoler, Jaruplund Højskole), Biblioteket, SdU og SSF tilbyder danskkurser støttet af Dansk Voksenundervisning for Sydslesvig e.V.

Se fordeling blandt udbydere, inkl. den geografiske spredning i vedlagte bilag.

Dansk Voksenundervisning er således en forening, som opnår støtte til voksenundervisning efter de gældende regler og mulighed herfor, og som styres af et repræsentantskab, der vælger et nævn, og til daglig via et sekretariat. Som det fremgår af repræsentantskabets sammensætning, dækker det bredt hele mindretallet:

Sydslesvigsk Forening *)
Sydslesvigsk Vælgerforening
Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
Forening for Nationale Friiske
Dansk Kirke i Sydslesvig
Den Slesvigske Kvindeforening
Sønderjysk Arbejderforening
Sydslesvigsk Danske Ungdomsforeninger
Dansk Skoleforening for Sydslesvig
Dansk Lærerforening for Sydslesvig
Dansk Husflidskreds Sydslesvig
Sydslesvigs Danske Kunstforening
Aktive Kvinder i Sydslesvig
Sydslesvigsk Oplysningsforbund

*) De 7 amtsforeninger under Sydslesvigsk Forening sender hver 1 repræsentant.

3. Risikoen for aflyste kurser

Det har været drøftet, om de mange udbydere nævnt ovenfor risikerer at ødelægge det for hinanden, dvs. at man ved at have for mange tilbud kommer i den situation, at de enkelte kurser ikke kan etableres, fordi der er for få tilmeldte.

Reglerne for godkendelse af hold er for tiden fastsat som følger:

HOLDSTØRRELSER

1. Kurser i Flensborg skal have mindst 12 kursister
2. Kurser i andre større byer i Sydslesvig skal have mindst 10 kursister
3. Kurser andre steder i Sydslesvig skal have mindst 8 kursister
4. Kurser med færre end det fastlagte kursisttal kan i særlige tilfælde godkendes efter aftale med sekretæren, eksempelvis danskkurser i "yderdistrikter" og fortsætterkurser. Lokaleforhold og tekniske hjælpemidler kan have indflydelse.

Det kan imidlertid konstateres, at der i praksis yderst sjældent er givet afslag fra sekretariatet på etablering af et kursus, dvs. også med et lidt lavere antal (som i pkt. 4) kan der etableres hold. Der er også eksempler på, at man i Flensborg har haft indbyrdes kontakt mellem Jaruplund Højskole og Dansk Centralbibliotek ved kurser, hvor der ikke var tilstrækkeligt tilmeldte til at oprette kursus.

Det vides dog ikke præcist, hvor mange kurser der kunne være blevet oprettet i de situationer, hvor udbyderne selv vælger ikke at søge om undtagelser på baggrund af for få tilmeldte – og den situation er en, man med fordel kunne give mere opmærksomhed, jf. afsluttende anbefalinger.

4. Materialer

Der er et godt kendskab til materialer til brug for dansk undervisning, både hos det antal af lærere, der forestår undervisningen, og på Dansk Centralbibliotek er der også indrettet et helt "Sproghjørne", som bestræber sig på at have alle slags materialer på området. Der er dog også eksempler på, at der er efterspurgt nærmest et klassesæt af materialer, som man vil låne til kursisterne, evt. via eget lånekort, og det kan i princippet være noget, der burde understøttes, selvom der også findes en vis forståelse af, at kursister bør købe undervisningsmateriale.

Et større udbud af "klassesæt" er dog også medtaget i anbefalingerne afslutningsvis.

5. Variation i kursusudbud

Som nævnt findes der flere slags kurser, og grundlæggende er det med samme betaling på tværs af mindretallet, selvom f.eks. familiesprogkurserne i realiteten er et tilbud, der understøttes af midler også fra Skoleforeningen og SSF for at holde deltagerbetalingen nede (som så også indbefatter overnatning og forplejning), hvilket er naturligt. På biblioteket har man i visse situationer også haft kursister, der har ønsket at fortsætte på næste niveau i mindre hold, og selv betale ekstra – dvs. dække over de manglende kursister ved selv at betale mere, og dermed også få små intensive hold.

Dette kan man også arbejde videre med, der er dog visse administrationsomkostninger ved at tilbyde meget små hold at fortsætte via forhøjet betaling.

6. Hjemmesider og markedsføring

Endelig er der sket en del digitalt, på "hjemmesidefronten", hvor hjemmesider hjælper til en god og direkte formidling af mulighederne. Her kan der særligt peges på dels den overordnede hjemmeside med oversigt over samtlige tilskudsberettigede kurser i mindretallet: www.danskundervisning.de dels den nye hjemmeside på biblioteket, www.daenischkurse.de, som er den første, der vises, hvis man søger på Google, altså, på "Dänischkurse".

Begge – og andre udbyderes hjemmesider – kunne sagtens kombineres meget mere.

Det kunne endda overvejes, om man skulle indsætte link til en anden stor udbyder, men uden for mindretallet, nemlig Volkshochschule Flensburg, der trods alt også forestår et større antal kurser i dansk.

7. Digitale kurser

Selvom det næppe er relevant i store dele af Sydslesvig uden tilstrækkeligt internet, vil der i større byer være meget relevant at styrke brugen af digitale tilbud, som man derfor burde få en oversigt over, evt. også et helt katalog over, gerne med en "intro-aften" eller "introduktionstime" rundt på forsamlingshuse, skoler, filialer mv.

8. Efterspørgsel

Inden de afsluttende anbefalinger skal det af gode grunde fremhæves, at én ting er udbud. Den anden, afgørende faktor for, hvor mange der tager et kursus, er selvkært selve efterspørgslen. Kampagner for fordele ved at kunne dansk – også at kunne begå sig som turist i det fantastiske ferieland Danmark mv. – kunne her være med til at øge efterspørgslen, naturligvis også ved yderligere opfordringer til nye i mindretallet.

9. Anbefalinger (bruttoliste til drøftelse)

- Bedre koordinering ved for få tilmeldinger
- Seminar/konference for alle udbydere
- Flere materialer tilgængelige til brug lokalt
- Bedre sammenhæng mellem forskellige hjemmesider
- Katalog over digitale tilbud, samt "intro-timer" tilbydes lokalt
- Kampagne for større efterspørgsel

Bilag: oversigt over udbydere

Sæson	Udbyder	Antal Kurser
2017/2018	Aktivitetshuset	4
2017/2018	Askfelt Danske Skole	4
2017/2018	Bavnehøj-Skolen	2
2017/2018	Bredsted Danske Skole	2
2017/2018	Christianslyst	3
2017/2018	Cornelius Hansen-Skolen	1
2017/2018	Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig	59
2017/2018	Ejderskolen	1
2017/2018	Engelsby-Centret	4
2017/2018	Frederiksberg Daginstitution	1
2017/2018	Garding Børnehave	1
2017/2018	Gottorp-Skolen	8
2017/2018	Hans Helgesen-Skolen	4
2017/2018	Hiort Lorenzen-Skolen	15
2017/2018	Holtenå Forsamlingshus	6
2017/2018	Husum Danske Skole	1
2017/2018	Jaruplund Danske Skole	5
2017/2018	Jaruplund Højskole	2
2017/2018	Jaruplund Højskole	7
2017/2018	Jernved Danske Skole	4
2017/2018	Jes Kruse-Skolen	8
2017/2018	Kaj Munk-Skolen	1
2017/2018	Kappel Børnehave	2
2017/2018	Ladelund-Tinningsted Danske Skole	2
2017/2018	Læk Danske Skole	6
2017/2018	Medelby Danske Skole	1
2017/2018	Mårkær Danske Børnehave	2
2017/2018	Nibøl Danske Skole	1
2017/2018	Oksevejens Skole	1
2017/2018	De danske foreninger i Læk	1
2017/2018	Rendsborg-Bydelsdorf Børnehave	1
2017/2018	Risby Danske Skole	2
2017/2018	Risum Skole/Risem Schölj	2
2017/2018	Satrup Danske Skole	1
2017/2018	Slesvig Roklub	3
2017/2018	Slesvighus	2
2017/2018	Sønder Brarup Danske Skole	4
2017/2018	Sørup Danske Skole	3
2017/2018	Trene-Skolen	5
2017/2018	Uffe-Skolen	2
2017/2018	Vesterland-Kejtum Danske Skole	3
2017/2018	Vestermølle Danske Skole	2